

INFORMCAT

Notícies
L'ús social de la llengua
Ajuntaments dinàmics
Apunts
En xarxa
El camí de les paraules
Propostes poètiques
Jocs de llengua

NOTÍCIES

El Consell de Mallorca impulsa un nou projecte per fomentar l'ús del català

La Direcció Insular de Política Lingüística ha posat en marxa una iniciativa que té com a objectiu principal acostar el joc en català a la població mallorquina. Entre les activitats programades hi haurà tallers lúdics, dirigits principalment a infants i joves, que es desenvoluparan en una parada que tindrà presència a diferents fires arreu de l'illa. Podreu trobar aquesta iniciativa a pobles com Andratx, Sóller, Sineu, Manacor, Alcúdia i Lluçmajor entre d'altres.

També cal destacar la celebració de les I Jornades Lúdiques, al Centre Cultural la Misericòrdia de Palma, que tendran lloc els dies 31 de maig i 1 i 2 de juny. Hi trobareu activitats pensades tant per a joves com per a adults, jocs de taula, jocs tradicionals, dinamització infantil, etc.

Noves subvencions a llibres i fonogrames en català

La Direcció Insular de Política Lingüística destina pel 2018 un total de 260.000 € en ajuts *de minimis* per a llibres i fonogrames editats en català. Aquests ajuts es repartiran en 200.000 € per a llibres i 60.000 € per a fonogrames.

Per poder accedir a la convocatòria, les obres s'han d'editar entre el 2 de setembre de 2017 i l'1 de setembre de 2018 i les sol·licituds s'han de presentar entre el 16 de març i el 10 d'abril, ambdós inclosos.

Els objectius d'aquests ajuts *de minimis* són augmentar el coneixement i presència social de la llengua catalana i, alhora, donar suport al manteniment de la indústria editorial i discogràfica en la llengua pròpia de Mallorca.

El Consell de Mallorca ha contractat Escull, una empresa dedicada al lleure, per gestionar el projecte. Amb aquesta iniciativa, el Consell pretén donar a conèixer una oferta de lleure en català, alternativa i que fomenti els valors de la igualtat i el respecte. Alhora, també es vol informar dels recursos lúdics disponibles en la nostra llengua.

Ifeelbook i Bromera editaran els Premis Mallorca

Ifeelbook i Bromera han estat les editorials seleccionades per editar els Premis Mallorca de Creació Literària 2017. Ifeelbook editarà la novel·la *La memòria de l'oracle*, de Pere Joan Martorell, i Bromera editarà el poemari *La llum del curtcircuit*, de Josep Lluís Roig.

Aquesta edició i promoció consisteix en una subvenció de 10.000 € a les editorials seleccionades per a cadascuna de les obres. La subvenció s'ha concedit de manera independent a l'editorial que ha fet la millor proposta. Ifeelbook i Bromera s'han de comprometre, doncs, a editar un mínim de 800 exemplars, distribuir els llibres i promocionar l'obra i l'autor guanyador.

«Parl sempre en català amb tothom que visqui aquí. Fins i tot si acaba d'arribar, només hi parl català. Si ho faig així des del principi, sense vacil·lacions ni canvis de llengua durant la conversa, he comprovat que els interlocutors no s'estranyen i no em demanen que canviï. I fins i tot aquells que en les primeres interaccions varen reaccionar malament, quan veuen que amb el temps jo segueix parlant-los en català com el primer dia, em tracten amb molta cordialitat i respecte, i fins i tot alguns acaben intentant parlar amb mi en català.»

Hexàleg de Lluís Gon Saga (adaptació)

Trenquem tòpics

El fet que la llengua catalana hagi passat a formar part dels programes educatius i sigui present a l'ensenyament, a la nostra part del món, ha provocat l'aparició d'aquest prejudici lingüístic.

Aquells que voldrien que el català passàs a ser una llengua residual (o, directament, que desaparegués) saben la importància que té l'existència d'un model de llengua estàndard, que sigui reconegut per una clara majoria de parlants. Si existeix un estàndard, existeix la llengua formal, i s'evita la relegació a àmbits informals i la patuesització.

Efectivament, però, el registre estàndard té un impacte en les diferents variants dialectals de la llengua. Ocorre amb el català i ocorre amb totes les altres llengües.

Ara bé, en el nostre cas, no és el català estàndard el que impacta més durament en la presència social de les varietats dialectals balears.

Basta que observem en el conjunt de la nostra societat, dels parlants que no usen una varietat concreta, quin percentatge usen el català estàndard i quants n'hi ha, per exemple, que parlen habitualment en castellà. D'aquesta observació se'n dedueix fàcilment quina llengua té més impacte en la reculada de les varietats dialectals del català. Un mínim d'observació serveix, ben aviat, per eliminar aquest prejudici lingüístic.

APUNTS

'Sensepapers' o 'sense papers' ?

Hi ha expressions lexicalitzades que estan formades per una preposició i un substantiu. Aquestes expressions s'escriuen aglutinades quan formen un sintagma que és el complement d'un nom elidit o sobreentès.

Aquests sintagmes preposicionals funcionen com un nom. Per exemple:

- una *contrarellotge* ('cursa contra rellotge')
- un *forabord* ('motor fora bord')
- un *sensepapers* ('persona sense papers en regla')
- un *sensesostre* ('persona sense una llar pròpia')
- un *sensefeina* ('persona desocupada, que no troba feina')

Expressions lexicalitzades com *sensepapers*, *sensesostre* i *sensefeina* s'havien escrit separatament (sense guionet) fins a l'aparició de l'*Ortografia catalana* de l'IEC de l'any 2016.

Tòpic

El català estàndard es menjarà les variants dialectals balears

Font: Trenta prejudicis lingüístics, de Bernat Joan i Marí.pdf (adaptació)

AJUNTAMENTS DINÀMICS

Consulta les activitats de dinamització lingüística (projectes, publicacions, cursos, subvencions, etc.) que les corporacions locals que formen part de la Xarxa de Dinamització Lingüística duen a terme per fomentar l'ús de la llengua catalana.

Per a més informació consulteu el portal de la Direcció Insular de Política Lingüística www.conselldemallorca.net

EN XARXA

www.llengua.gencat.cat/dictats_fabra

La Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha creat els Dictats Fabra, un conjunt de dictats en línia dedicats al Mestre amb motiu de la commemoració, l'any 2018, dels 150 anys del seu naixement i dels 100 anys de la Gramàtica catalana. Aquests dictats amplien l'oferta de propostes disponibles des de l'octubre de 2016 a l'eina Dictats en línia.

Els dictats es poden fer i autocorregir en línia, i també se'n pot descarregar lliurement tant l'àudio com el text.

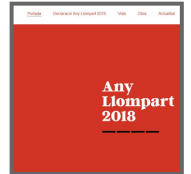
Coneixeu curiositats de la vida i l'obra de Pompeu Fabra mentre amplieu el domini de l'ortografia catalana!

www.anyllompart.cat

L'any 2018 està dedicat a Josep Maria Llompart de la Peña (1925-1993). Així ho va acordar el Govern de les Illes Balears –conjuntament amb el Consell de Mallorca, l'Ajuntament de Palma, la Universitat de les Illes Balears, l'Obra Cultural Balears i l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana–, en el marc dels vint-i-cinc anys de la seva mort, per reivindicar la figura, la trajectòria i l'obra del poeta, assagista, editor, crític literari, traductor i activista cultural mallorquí.

Consulta l'agenda d'activitats previstes per a l'Any Llompart!

EL CAMÍ DE LES PARAULES

Fer dissabte

L'origen de l'expressió *fer dissabte*, *fer net* i *endreçar tota la casa* o *una part*, es remunta a l'Edat Moderna i té a veure amb el col·lectiu jueu (i les seves pràctiques religioses). El nom *dissabte* prové del llatí *sabbatum*, el dia de Saturn, i alhora de l'hebreu *šabbāt*, el dia de descans jueu.

Després que el 1492 els Reis Catòlics signassin el decret d'expulsió dels jueus neix la repressió sobre els conversos judaïtzants per instaurar el nou ordre polític, social i religiós que el decret aspirava a legitimar.

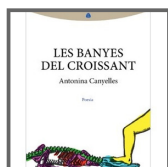
Davant del temor de les represàlies i les mesures que poguessin prendre les institucions i els òrgans de poder, es generalitzaria un ritual entre els jueus conversos per posar de relleu que, efectivament, havien deixat de banda els seus costums. I precisament, un dels més coneguts era el del *sàbat*, nom amb el qual es coneix al dia sagrat de la setmana en l'esmentada religió i que, segons la Torà, s'ha de celebrar a través de l'abstenció de dur a terme qualsevol tipus de feina manual. Per tant, el conversos tenien l'ocasió de demostrar la seva honestedat obrint les portes de casa seva i mostrant a la resta del poble com duien a terme les tasques domèstiques i de neteja com ho faria qualsevol altre cristià.

PROPOSTES POÈTIQUES

Les banyes del croissant

Les *banyes del croissant*, el darrer poemari d'**Antonina Canyelles**, amb uns versos d'aterridora actualitat, és un bell i esperat episodi més de l'eterna batalla que l'autora lliura contra tot vestigi de poder. Els seus dards finíssims ataquen qualsevol forma de repressió, ja vengui de la religió, del sistema patriarcal o de l'alienació pròpia de molts dels nostres comportaments comuns.

Amb bones dosis de màgia, bohèmia i pensament crític, aquesta poetessa i dona lliure es posiciona al món.

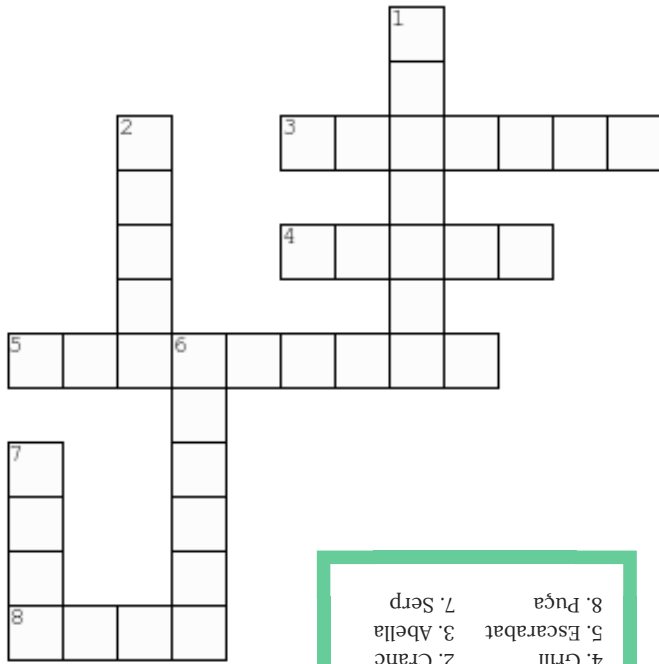
La netedat

No podrem estar mai del tot nets perquè la brutor forma part de nosaltres, i de vegades la necessitam per viure. Però hi ha una netedat de l'esperit, del pensament i dels sentiments, una serenitat, una lucidesa a la qual hem d'aspirar si no volem caure daltabaix.

Aquest és l'argument principal d'un llibre format per una trentena de poemes, escrits al llarg dels darrers cinc anys per **Sebastià Alzamora**. Amb els dibuixos de l'artista Julio César Pérez, serà un llibre que tots els lectors de poesia haurien de voler tenir, llegir i contemplar.

Completau aquests mots encreuats amb les solucions a les endevinalles

Horitzontal

- 3. És petit com una nou, du banyes i no és un bou, i no té peus però es mou.
- 4. És petit, petit, no té cap moneda i diu que sempre és ric, ric.
- 5. Va vestit com un senyor, porta botes i no fa remor.
- 8. Una cosa petiteta, que bota com una cabreta, beu del millor licor i deixa pintada una floreta.

Vertical

- 1. Més de cent per un camí, no fan pols ni remolí (singular).
- 2. Enlloc d'anar endavant, sempre camí cap enrere. No badis ni un instant, per pessigar tenc fal·lera.
- 6. Mig groga i mig negra, vaig de flor en flor, i si molt em molestes et clavaré el fibló.
- 7. Una dama enmig d'un prat, que du vestit de seda i brodat.

Solucions

8. Puça	3. Caragol
5. Escarabat	4. Grill
3. Abella	2. Cranc
7. Serp	1. Formiga

Horitzontal Vertical

Recordau que, com a treballadors de Consell de Mallorca, teniu a la vostra disposició el Servei de Normalització Lingüística per resoldre els dubtes lingüístics que tingueu i per corregir els textos escrits que origineu en la feina diària (assessoramentlingconselldemallorca.net) També us podeu assessorar sobre els vostres drets lingüístics. Hi podeu contactar per telèfon (971 219 581) o bé per correu electrònic (nlinguisticaconselldemallorca.net)